

Királyréti Látogatóközpont és tanösvény fejlesztése

Pályázat címe: Természetvédelmi bemutatóhelyek fejlesztése Királyréten és az Ipoly-völgyben

Pályázati konstrukció: Magyarország-Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013 HUSK/1101/2.2.1

Pályázati azonosító: HUSK/1101/2.2.1/0252

Megvalósítás időtartama: 2012. október 1. – 2014. február 10.

Projekt teljes költségvetése: 356 262,08 EUR

ERFA támogatás a magyarországi részfeladatokhoz: 223 853,39 EUR

Kormányzati társfinanszírozás a magyarországi részfeladatokhoz: 39 503,54 EUR

Partner: Ipoly Unió (Szlovákia)

Magyarország-Szlovákia
Határon Átnyúló Együttműködési
Program 2007-2013

Partnerséget építünk

Európai Unió
Európai Regionális Fejlesztési Alap

A pályázat célja a Börzsöny és az Ipoly-völgy természeti értékeinek együttes bemutatása és a látogatók által okozott környezeti terhelés csökkentése. A projekt a természeti értékek védelmét szolgálja a látogatók fogadására alkalmas, de a védett területet nem károsító infrastruktúra fejlesztésén, az itt élő és idelátogató emberek természettudatos szemléletének erősítésén keresztül.

A projekt helyszínei

Igazgatóságunk a *Királyréti Erdei Iskola épületében* „látogató kaput” alakított ki. A fejlesztés eredményeként az eddig csak előre bejelentkező iskolás csoportokat fogadó erdei iskola olyan látogatóközponttá alakult át, ami a hétvégéken Királyrétre érkező nagyszámú kirándulót is fogadni tudja. A látogatók képet kaphatnak a nemzeti park értékeiről és turisztikai információiról.

A szlovákiai partner a tulajdonában lévő *Alsó-Ipoly völgyi Jégmadár Látogatóközpontot* és környékét fejlesztette.

Királyréten és Nagy-Hideg-hegyen megvalósult fejlesztések

- Királyréti Erdei Iskola épületében fogadótér és recepciós pult kialakítása;
- Interaktív kiállítás kialakítása;
- Interaktív természetvédelmi tanösvényt építése az Ipolyerdő Zrt. közreműködésével.
- Közúti elérhetőség fejlesztése érdekében robogó és kisbusz beszerzése.

terelőkorlátokat helyeztünk ki, ahol felhívjuk a látogatók figyelmét a védett gyepterület természeti értékeire és azok megőzésére.

- A település központjában egységes és esztétikus információs táblákat helyeztünk ki, ahol minden helyi vállalkozó és intézmény számára biztosítottunk megjelenési lehetőséget. Ezzel megszüntettük a kirándulóhelyet elcsúfító táblaerdőt.

- A Nagy-Hideg-hegyi turistaház mellett információs táblákat és

- Tájékoztató anyagokat kiadása:
 - a Duna-Ipoly Nemzeti Park természeti értékeiről (Nemzeti Park a Dunakanyarban c. könyv angol és német nyelvű változata;
 - Királyréti Tanösvény vezetőfüzet felnőtteknek és gyermekeknek szóló változatban;
 - A fejlesztéseket bemutató leporelló magyar, szlovák és angol nyelven;
- Szennyvíztisztító-rendszer fejlesztése, az üzemeltetés biztonságának fokozása az újonnan kialakított látogatóközpont igényeinek megfelelően.
- Napkollektoros melegvíz-rendszer téli fölös hőjének hasznosítása fűtés-rásegítésre.
- Komposzt-WC kapacitásának növelése (kétaknás kialakítás, így a látogatók is használhatják).

Az Ipoly Unió (Ipelska Unia – Ipoly Unió) által megvalósított fejlesztések

- Interaktív kiállítás kialakítása a Jégmadár Látogatóközpont területén
- Az Ipoly-mente Ramsari terület turistaösvény (14,5 km) felújítása
- Új tanösvény kialakítása (Olvár-Berincsok patak tanösvény, 7 km)
- Az Ipoly völgy természeti értékeit bemutató film (szlovák, magyar és angol nyelven)
- Környezeti Nevelési Konferencia szervezése

A partnerség legfőbb céljai és eredményei

- A térség látnivalóit és természeti értékeit egységes turisztikai desztinációként mutatjuk be.
- A határ két oldalán futó tanösvényeket összeköttöttük
- A kerékpárszállító csomagtartóval is felszerelt kisbusz lehetővé teszi a két területet összekötő kerékpáros és evezős túrák szervezését. Lehetőség van kisebb csoportok és felszerelésük, kerékpárjaik visszaszállítására.

Kapu és fogadótér

A Látogatóközponthoz érkező kirándulókat egy különleges formájú, faragott mókussal, bagollyal és egyéb állatfigurákkal díszített kapu fogadja. A kertben elhelyezett nyújtózkodó hiúz és béka szobor a gyermekek kedvencei lettek.

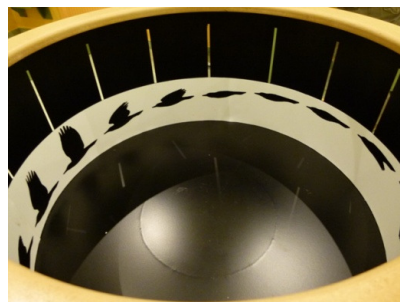
„Börzsöny lakói” című interaktív kiállítás

Látványos és játékos kiállítási installációk segítségével ízelítőt ad a Börzsönyben élő növényekről, állatokról és az ember tájat alakító tevékenységéről.

A padlón elhelyezett hatalmas légifotót szemlélve elénk tárul a Börzsöny domborzata, vízrajza és településhálózata.

A **zootróp** nevű szerkezetet megforgatva filmszerűen pereg előttünk egy madár röpte, egy hiúz futása, egy lepkére vadászó denevér és egy ugráló béka mozgása.

A **hámor makett** a XVIII. századi, királyréti vasércbányászathoz kapcsolódó feldolgozóipar korabeli helyszínét, a hámort mutatja be. Egy felülcsapott vízkerék hajtja meg a kohó felé irányított fűjtatót és a kalapácsot, ami egy üllőn alakítja a nyersvas darabokat.

A **tájhasználat szekrény** installáció a Börzsöny tájhasználati formái közül mutat be néhányat. A szekrény kakukktojás kereső játékra hív, a lehetséges válaszok kiállított tárgyként megjelennek a szekrény négyzetes kazettáiban. A játékban összesen öt kérdés szerepel, minden kérdésnél öt lehetőség közül kell kiválasztani a helytelen megoldást.

A **növényes szekrény** felső része a lágyszárú, alsó része a fásszárú növényeket mutatja be játékosan. A gyönyörű növény akvarellek és az egyes növényeknél megjelenített információk az ismeretterjesztésen túl egy kis játékot is rejtene.

Négy évszak kerék a Börzsöny élővilágának évszakonkénti változását szemlélteti. A játékban egy stilizált bükkfa lombkoronájának kerékkel forgatható négy évszaki állapotát mutatja be, egy hangfelismerő játékkal kombinálva.

A **Tapogató szekrény** felső részében állatok kültakarója, az alsó részben pedig csontok, koponyák kaptak helyet. Itt most olyan prémeket és csontokat simogathatunk, amik ritkán kerülnek a kezünk ügyébe.

A **kameracsapda** az állatmegfigyelés modern eszköze. Bemutatunk egy kameracsapda készüléket, a monitoron pedig a Börzsönyben készült kameracsapda felvételek láthatók. A különböző felvételek között gombnyomással lehet választani. A börzsönyi hiúzfigyelések történetéről és eredményeiről is beszámolunk.

A kiállítást kerekesszékes, vak és gyengénlátó vendégek is látogathatják.

Királyréti tanösvény

A Látogatóközpont mellett indul és a királyréti parkolónál ér véget a **Királyréti tanösvény**, mely a környék változatos élőhelyeire vezeti el a kirándulókat. A kilenc állomásból álló útvonalon megismerkedhet az erdő és a tavak élővilágával, a kisvasutak és a vasbányászat történetével.

A 2900 méter hosszú útvonalat családok számára terveztük – túra ruházat viselése azonban ajánlott. A tanösvény bejárását tanösvényfüzetek teszik még tartalmasabbá: készült egy gyermeknek szóló rajzos, valamint egy bővebb szövegezésű kiadvány. Indulás előtt valamelyiket mindenképp érdemes az információs ponton megvásárolni.

A füzetben minden állomásnál egy kérdés található. Megfejtésüket az állomások oszlopain található titkosírás rejti, amit a füzet hátulján lévő kódfejtő ráccsal lehet megfejteni.

A tanösvény szabadon látogatható, a tájékozódást irányjelző nyilak és fatörzsre festett jelek segítik.

Állomások:

1. Régi királyréti és szokolyai gyümölcsfák
2. Így is lehet fát vágni
3. Vadgyümölcsök
4. Fenyves élővilága
5. Bajdázói-tó
6. Mocsári teknős
7. Királyréti tó
8. Pincék
9. Település élővilága

Tanösvény jele: T

Útvonal hossza: 2900 méter

Bejáráshoz szükséges idő: kb. 1,5 óra

